

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง โทร ๐ ๕๔๒๒ ๗๕๒๗ ต่อ ๔๐๔-๕
ที่ ลป ๐๐๓๓.๐๐๓/๓๔๙ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ผลการประเมินความเสี่ยงโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๖
เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ตามที่ กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ ได้ประเมินความเสี่ยงโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๖ เพื่อวิเคราะห์อันตราย และสิ่งคุกคามที่สามารถก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพ และวิเคราะห์โอกาส และความรุนแรง ของการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน และทรัพย์สิน โดยการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ (Health risk assessment) ผ่านกระบวนการ Risk matrix ซึ่งใช้ข้อมูลโรคที่สำคัญที่มีอัตราป่วยสูง ๕ อันดับแรก และภัยสุขภาพที่สำคัญจากการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) และข้อมูลการเข้ารับการรักษาด้วยโรคที่สำคัญของผู้ป่วยในโรงพยาบาล ผลการประเมินความเสี่ยงพบว่า โรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในจังหวัดลำปางสูงมาก ๓ อันดับ ดังนี้

๑. โรคไข้เลือดออก (Dengue fever)
๒. อุทกภัย/ดินโคลนถล่ม
๓. ผลกระทบจากฝุ่น PM_{2.5}

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ เห็นควรนำผลการประเมินความเสี่ยงโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๖ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการเฉพาะโรค (Hazards Specific Plan : HSP) และแผนดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง สำหรับการบริหารความพร้อมในสภาวะวิกฤต (Business Continuity Plan : BCP) ของโรคและภัยสุขภาพที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชน ปี ๒๕๖๗ ตามประเด็นการตรวจราชการตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินและการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดลงนามในผลการประเมินความเสี่ยงโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี ๒๕๖๖ ที่แนบมานี้

กิตติฉัตรนโรน

(นางสาวจันทร์ชนก กิตติฉัตรนโรน)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ

นายชจร วินัยพานิช

(นายชจร วินัยพานิช)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ผลการประเมินความเสี่ยงโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี 2566

1.การบ่งชี้อันตราย

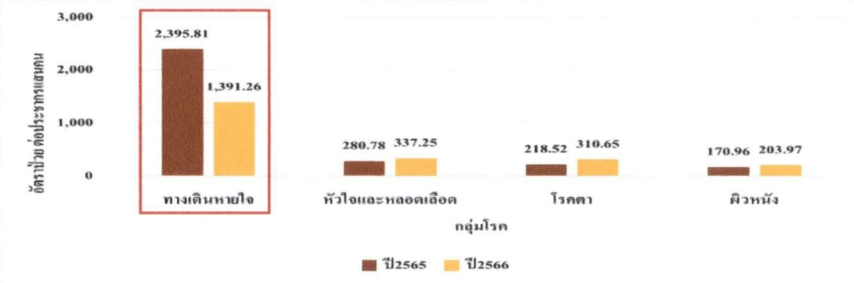
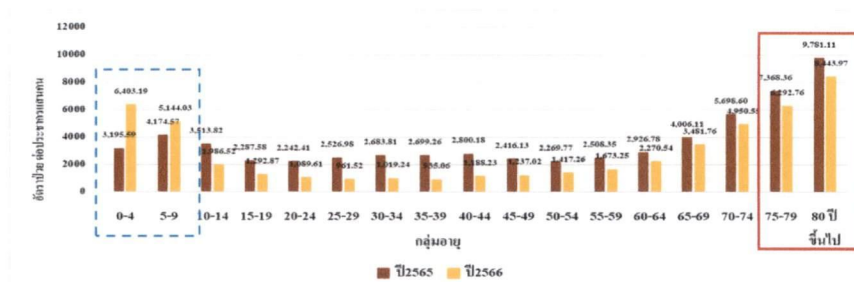
ตารางที่ 1 การบ่งชี้อันตรายของโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำปาง ปี 2566

ลำดับ	โรค และภัยสุขภาพ	การบ่งชี้อันตราย
1	โรคไข้เลือดออก (Dengue fever)	<ul style="list-style-type: none"> - ปี2566 พบผู้ป่วย จำนวน 1,681 ราย อัตราป่วย 220.25 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 4.14 เท่า - เสียชีวิต 1 ราย อัตราตาย 0.13 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยตายน้อยละ 0.06 ในพื้นที่อำเภอเมือง - อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 7 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 25 ของประเทศ - พบผู้ป่วยทุกอำเภอ อัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเกาะ อัตร่าป่วย 597.65 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 320.15 ต่อแสนประชากร และอำเภอสบปราบ อัตราป่วย 297.51 ต่อแสนประชากร - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 100.95 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 52.97 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 40.16 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ - มีมาตรการการป้องกันแต่อาจจะมีประสิทธิภาพ
2	โรคฉี่หนู (Leptospirosis)	<ul style="list-style-type: none"> - ปี2566 พบผู้ป่วย จำนวน 76 ราย อัตราป่วย 9.96 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1.5 เท่า - เสียชีวิต 4 ราย อัตราตาย 0.52 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยตายน้อยละ 5.26 ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเกาะ อำเภอแม่ทะ และอำเภอเมืองปาน อำเภอละ 1 ราย - อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 4 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 17 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 24.64 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอเกาะ อัตราป่วย 20.98 ต่อแสนประชากร และอำเภอเมืองปาน อัตราป่วย 14.70 ต่อแสนประชากร - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 24.26 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 16.92 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 9.77 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ - มีมาตรการการป้องกันแต่อาจจะมีประสิทธิภาพ
3	โรคสครับไทฟัส (Scrub typhus)	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 64 ราย อัตราป่วย 8.39 ต่อแสนประชากร - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต

ลำดับ	โรค และภัยสุขภาพ	การบ่งชี้อันตราย
		<ul style="list-style-type: none"> - อัตราป่วยต่อแสนประชากร ต่ำกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 5 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 16 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองปาน อัตราป่วย 82.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภองาว อัตราป่วย 31.47 ต่อแสนประชากร และอำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 13.44 ต่อแสนประชากร - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 45-54 ปี อัตราป่วย 13.94 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 12.13 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 11.54 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ
4	โรคไข้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya)	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 31 ราย อัตราป่วย 4.34 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 33.33 เท่า - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต - อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 3 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 6 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอแม่เมาะ อัตราป่วย 69.42 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอแจ้ห่ม อัตราป่วย 2.66 ต่อแสนประชากร และอำเภอแม่ทะ อัตราป่วย 1.80 ต่อแสนประชากร - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 9.77 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 7.30 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 25-34 ปี อัตราป่วย 6.00 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ - มีมาตรการการป้องกันแต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ
5	โรคเมลิออยโดสิส (melioidosis)	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 23 ราย อัตราป่วย 3.01 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1.09 เท่า - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต - อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 3 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 34 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสบปราบ อัตราป่วย 21.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอแม่เมาะ อัตราป่วย 7.60 ต่อแสนประชากร และอำเภอแม่ทะ อัตราป่วย 4.89 ต่อแสนประชากร - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 8.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 6.15 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 35-44 ปี อัตราป่วย 2.09 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ

ลำดับ	โรค และภัยสุขภาพ	การบ่งชี้อันตราย
6	อุทกภัย/ ดินโคลนถล่ม	<p>- วันที่ 2 กันยายน 2566 เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมบ้านเรือนประชาชนในพื้นที่อำเภอเถิน จำนวน 2 ตำบล ได้แก่ หมู่ 1 ตำบลแม่ปะ บ้านเรือนเสียหาย 3 หลังคาเรือน หมู่ 5 ตำบลแม่หมอก บ้านเรือนเสียหาย 3 หลังคาเรือน ทั้ง 2 ตำบล ไม่พบผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต</p> <p>- วันที่ 28 กันยายน 2566 เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมบ้านเรือนประชาชนและพื้นที่ทำการเกษตร ใน 3 อำเภอ 7 ตำบล 23 หมู่บ้าน 166 หลังคาเรือน ดังนี้</p> <p>อำเภอเถิน 2 ตำบล 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1,2,3,4,5,6,7 และ 8 ในพื้นที่ตำบลแม่วะ อำเภอเถิน บ้านเรือนเสียหาย 150 หลังคาเรือน</p> <p>อำเภอแม่พริก 4 ตำบล 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1,2,5,7,8 และ 11 ในพื้นที่ตำบลแม่พริก หมู่ 3,7 และ 8 ในพื้นที่ตำบลพระบาทวังตวง หมู่ 2 และ 5 ในพื้นที่ตำบลแม่ปู้ หมู่ 4 ในพื้นที่ตำบลผาปัง</p> <p>อำเภอสบปราบ 1 ตำบล 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 10 ตำบลสบปราบ บ้านเรือนเสียหาย 16 หลังคาเรือน ทั้ง 3 อำเภอ ไม่พบผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต</p> <p>- วันที่ 29 กันยายน 2566 เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอ 2 อำเภอ คือ โรงพยาบาลสบปราบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัวเหนือ อำเภอสบปราบ และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่ปะหลวง อำเภอเถิน และท่วมบ้านเรือนประชาชน ดังนี้ อำเภอสบปราบ 4 ตำบล 32 หมู่บ้าน อำเภอเถิน 6 ตำบล 44 หมู่บ้าน อำเภอเกาะคา 8 ตำบล 35 หมู่บ้าน อำเภองาว 1 ตำบล 1 หมู่บ้าน อำเภอห้างฉัตร 2 ตำบล 13 หมู่บ้าน อำเภอเสริมงาม 4 ตำบล 17 หมู่บ้าน และอำเภอแม่ทะ 4 ตำบล 7 หมู่บ้าน</p> <p>และท่วมหน่วยงานราชการอื่นๆ ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอสบปราบ สถานีตำรวจภูธรอำเภอสบปราบ</p> <p>- วันที่ 30 กันยายน 2566 เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอแม่พริก คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านต้นธงชัย และท่วมบ้านเรือนประชาชน ดังนี้ อำเภอแม่พริก 3 ตำบล 12 หมู่บ้าน และอำเภอเถิน 3 ตำบล 34 หมู่บ้าน</p> <p>- ปัญหาที่พบ โรงพยาบาลสบปราบ น้ำใช้ที่สำรองไว้ใช้ ไม่เพียงพอ / เวชภัณฑ์ยาไม่เพียงพอ</p>
7	ผลกระทบจาก ฝุ่น PM _{2.5}	<p>- ข้อมูลจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม 2566 ในพื้นที่จังหวัดลำปาง พบจุดความร้อนสะสม 7,898 จุด ซึ่งต้องไม่เกิน 5,309 จุด เกินค่าเป้าหมาย 2,589 จุด พบจุดความร้อนสูงสุดที่อำเภองาว 1,122 จุด รองลงมา อำเภอเถิน 1,116 จุด และอำเภอแจ้ห่ม 889 จุด</p>

ลำดับ	โรค และภัยสุขภาพ	การบ่งชี้อันตราย																																																																					
		<p>- ค่า PM_{2.5} สูงสุดในช่วงสัปดาห์ที่ 6-7 (ระหว่างวันที่ 10-15 กุมภาพันธ์ 2566) ค่า PM_{2.5} เท่ากับ 211 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร</p> <p>- ปริมาณฝุ่น PM_{2.5} และผู้ป่วยเฝ้าระวังผลกระทบ PM_{2.5} ช่วงเดือน 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม (2565-2566) จังหวัดลำปาง พบว่า ปี 2566 พบ ปริมาณฝุ่น PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน (สูงเกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ต่อเนื่อง 79 วัน (สีส้ม 40 วัน และสีแดง 39 วัน) ซึ่งจำนวนวันที่ปริมาณฝุ่น PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐานมากกว่า ปี 2565 ในช่วงเวลาเดียวกัน 58 วัน</p> <p>- ผลกระทบสุขภาพจากฝุ่น PM_{2.5} ช่วงเดือน 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม (2565-2566) จังหวัดลำปาง พบว่า สูงสุดคือกลุ่มโรคทางเดินหายใจ อัตราป่วย 2,395.81 ต่อแสนประชากร และ 1,391.26 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ดังรูปที่ 1</p> <table border="1" data-bbox="574 795 1428 1075"> <caption>ข้อมูลจากรูปที่ 1: อัตราป่วยด้วยโรคที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM_{2.5}</caption> <thead> <tr> <th>กลุ่มโรค</th> <th>ปี 2565</th> <th>ปี 2566</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ทางเดินหายใจ</td> <td>2,395.81</td> <td>1,391.26</td> </tr> <tr> <td>หัวใจและหลอดเลือด</td> <td>280.78</td> <td>337.25</td> </tr> <tr> <td>โรคตา</td> <td>218.52</td> <td>310.65</td> </tr> <tr> <td>ผิวหนัง</td> <td>170.96</td> <td>203.97</td> </tr> </tbody> </table> <p>รูปที่ 1 อัตราป่วยด้วยโรคที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM_{2.5}</p> <p>- กลุ่มอายุที่พบอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 9,781.11 ต่อแสนประชากร และ 8,443.97 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ดังรูปที่ 2</p> <table border="1" data-bbox="574 1265 1428 1545"> <caption>ข้อมูลจากรูปที่ 2: อัตราป่วยด้วยโรคที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM_{2.5} จำแนกตามกลุ่มอายุ</caption> <thead> <tr> <th>กลุ่มอายุ</th> <th>ปี 2565</th> <th>ปี 2566</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>0-4</td><td>3,195.89</td><td>6,403.19</td></tr> <tr><td>5-9</td><td>4,174.52</td><td>5,144.03</td></tr> <tr><td>10-14</td><td>3,113.82</td><td>3,986.12</td></tr> <tr><td>15-19</td><td>2,287.58</td><td>2,242.41</td></tr> <tr><td>20-24</td><td>2,099.61</td><td>2,526.98</td></tr> <tr><td>25-29</td><td>1,011.52</td><td>2,683.81</td></tr> <tr><td>30-34</td><td>1,949.24</td><td>2,699.26</td></tr> <tr><td>35-39</td><td>1,515.06</td><td>2,800.18</td></tr> <tr><td>40-44</td><td>1,88.23</td><td>2,416.13</td></tr> <tr><td>45-49</td><td>1,237.02</td><td>1,269.77</td></tr> <tr><td>50-54</td><td>1,117.26</td><td>1,508.35</td></tr> <tr><td>55-59</td><td>1,673.25</td><td>2,926.78</td></tr> <tr><td>60-64</td><td>2,270.54</td><td>4,006.11</td></tr> <tr><td>65-69</td><td>3,491.76</td><td>5,698.40</td></tr> <tr><td>70-74</td><td>1,950.18</td><td>7,148.36</td></tr> <tr><td>75-79</td><td>8,443.97</td><td>9,781.11</td></tr> <tr><td>80 ปีขึ้นไป</td><td>8,443.97</td><td>9,781.11</td></tr> </tbody> </table> <p>รูปที่ 2 อัตราป่วยด้วยโรคที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM_{2.5} จำแนกตามกลุ่มอายุ</p>	กลุ่มโรค	ปี 2565	ปี 2566	ทางเดินหายใจ	2,395.81	1,391.26	หัวใจและหลอดเลือด	280.78	337.25	โรคตา	218.52	310.65	ผิวหนัง	170.96	203.97	กลุ่มอายุ	ปี 2565	ปี 2566	0-4	3,195.89	6,403.19	5-9	4,174.52	5,144.03	10-14	3,113.82	3,986.12	15-19	2,287.58	2,242.41	20-24	2,099.61	2,526.98	25-29	1,011.52	2,683.81	30-34	1,949.24	2,699.26	35-39	1,515.06	2,800.18	40-44	1,88.23	2,416.13	45-49	1,237.02	1,269.77	50-54	1,117.26	1,508.35	55-59	1,673.25	2,926.78	60-64	2,270.54	4,006.11	65-69	3,491.76	5,698.40	70-74	1,950.18	7,148.36	75-79	8,443.97	9,781.11	80 ปีขึ้นไป	8,443.97	9,781.11
กลุ่มโรค	ปี 2565	ปี 2566																																																																					
ทางเดินหายใจ	2,395.81	1,391.26																																																																					
หัวใจและหลอดเลือด	280.78	337.25																																																																					
โรคตา	218.52	310.65																																																																					
ผิวหนัง	170.96	203.97																																																																					
กลุ่มอายุ	ปี 2565	ปี 2566																																																																					
0-4	3,195.89	6,403.19																																																																					
5-9	4,174.52	5,144.03																																																																					
10-14	3,113.82	3,986.12																																																																					
15-19	2,287.58	2,242.41																																																																					
20-24	2,099.61	2,526.98																																																																					
25-29	1,011.52	2,683.81																																																																					
30-34	1,949.24	2,699.26																																																																					
35-39	1,515.06	2,800.18																																																																					
40-44	1,88.23	2,416.13																																																																					
45-49	1,237.02	1,269.77																																																																					
50-54	1,117.26	1,508.35																																																																					
55-59	1,673.25	2,926.78																																																																					
60-64	2,270.54	4,006.11																																																																					
65-69	3,491.76	5,698.40																																																																					
70-74	1,950.18	7,148.36																																																																					
75-79	8,443.97	9,781.11																																																																					
80 ปีขึ้นไป	8,443.97	9,781.11																																																																					

2. การประเมินความเสี่ยง โดยเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix)

ตารางที่ 2 ตารางคะแนนความเสี่ยงต่อสุขภาพ

โอกาส ผลกระทบ	เกิดโรคได้น้อย มาก (1)	เกิดโรคได้น้อย (2)	เกิดโรคได้บ้าง (3)	เกิดโรคได้สูง (4)	เกิดโรคได้สูง มาก (5)
สูงมาก (5)	5	10	15	20	25
สูง (4)	4	8	12	16	20
ปานกลาง (3)	3	6	9	12	15
น้อย (2)	2	4	6	8	10
น้อยมาก (1)	1	2	3	4	5

- 1) ระดับความเสี่ยง 17-25 คะแนน (สูงมาก)
- 2) ระดับความเสี่ยง 10-16 คะแนน (สูง)
- 3) ระดับความเสี่ยง 6-9 คะแนน (ปานกลาง)
- 4) ระดับความเสี่ยง 1-5 คะแนน (ต่ำ)

ตารางที่ 3 ระดับความเสี่ยง (Risk Level)

ระดับ ความเสี่ยง	ระดับ คะแนน	ความหมาย
สูงมาก (Extreme)	17-25	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องได้รับการจัดการความเสี่ยงทันที เพื่อให้ความเสี่ยงต่ำ และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ในที่สุด
สูง (High)	10-16	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ที่ต้องเฝ้าระวัง และจัดการความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
ปานกลาง (Medium)	6-9	ระดับความเสี่ยงที่พอยอมรับได้ แต่ต้องใช้ความพยายามที่จะลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
น้อย (Low)	1-5	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ติดตามเฝ้าระวังระดับความเสี่ยงตลอดเวลา

ตารางที่ 4 การพิจารณาความเสี่ยงโดยพิจารณาแยกตามโรคและภัยที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชน

โรค และภัยสุขภาพ	เกณฑ์	ความรุนแรงของผลกระทบ		โอกาสเกิดผลกระทบ		ระดับความเสี่ยง (AxB)
		A (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	B (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	
1. ไข้เลือดออก (Dengue fever)	ความรุนแรงของโรค / โอกาสการแพร่กระจายโรค	5	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 1,681 ราย อัตราป่วย 220.25 ต่อแสนประชากร เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 4.14 เท่า - เสียชีวิต 1 ราย อัตราตาย 0.13 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยตายร้อยละ 0.06 - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 100.95 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 52.97 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 40.16 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ 	4	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 7 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 25 ของประเทศ - พบผู้ป่วยทุกอำเภอ อัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกวาง อัตราป่วย 597.65 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 320.15 ต่อแสนประชากร และอำเภอสบปราบ อัตราป่วย 297.51 ต่อแสนประชากร - เป็นโรคระบาดที่มียุ่งกลายเป็นพาหะ มีโอกาสกระจายเป็นวงกว้าง - เป็นโรคที่มีโอกาสเสียชีวิตได้ - เป็นโรคมีมาตรการการป้องกัน แต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ 	20
2. โรคฉี่หนู (Leptospirosis)		5	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 76 ราย อัตราป่วย 9.96 ต่อแสนประชากร เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1.5 เท่า 	3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) 	15

โรค และภัยสุขภาพ	เกณฑ์	ความรุนแรงของผลกระทบ		โอกาสเกิดผลกระทบ		ระดับ ความเสี่ยง (AxB)
		A (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	B (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	
			<ul style="list-style-type: none"> - เสียชีวิต 4 ราย อัตราตาย 0.52 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยตายร้อยละ 5.26 - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 24.26 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 16.92 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 9.77 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ 		<ul style="list-style-type: none"> - อยู่อันดับที่ 4 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 17 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 24.64 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภองาว อัตราป่วย 20.98 ต่อแสนประชากร และ อำเภอเมืองปาน อัตราป่วย 14.70 ต่อแสนประชากร - เป็นโรคที่มีโอกาสเสียชีวิตได้ - เป็นโรคมียาตรการการป้องกัน แต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ 	
3. โรคสครับไทฟัส (Scrub typhus)		3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 64 ราย อัตราป่วย 8.39 ต่อแสนประชากร - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 45-54 ปี อัตราป่วย 13.94 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 12.13 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 11.54 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ 	3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 อัตราป่วยต่อแสนประชากร ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 5 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 16 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองปาน อัตราป่วย 82.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภองาว อัตราป่วย 31.47 ต่อแสนประชากร และ อำเภอวังเหนือ อัตราป่วย 13.44 ต่อแสนประชากร 	9

โรค และภัยสุขภาพ	เกณฑ์	ความรุนแรงของผลกระทบ		โอกาสเกิดผลกระทบ		ระดับ ความเสี่ยง (AxB)
		A (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	B (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	
4. โรคไข้วัดช้อยงลาย (Chikungunya)		3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 31 ราย อัตราป่วย 4.34 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 33.33 เท่า - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 9.77 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 7.30 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 25-34 ปี อัตราป่วย 6.00 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ 	4	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 3 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 6 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอแม่เมาะ อัตราป่วย 69.42 ต่อแสนประชากร รองลงมา อำเภอแจ้ห่ม อัตราป่วย 2.66 ต่อแสนประชากร และ อำเภอแม่ทะ อัตราป่วย 1.80 ต่อแสนประชากร - เป็นโรคมียาตรการการป้องกัน แต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ 	12
5. โรคเมลิออยโดสิส (melioidosis)		3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 พบผู้ป่วย จำนวน 23 ราย อัตราป่วย 3.01 ต่อแสนประชากร / อัตราป่วยเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1.09 เท่า - ไม่พบรายงานผู้เสียชีวิต - พบมากสุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 8.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา กลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตรา 	3	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 อัตราป่วยต่อแสนประชากร สูงกว่าปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี (2561-2565) - อยู่อันดับที่ 3 ของเขตสุขภาพที่ 1 และอันดับที่ 34 ของประเทศ - อำเภอที่พบอัตราป่วยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสบปราบ อัตราป่วย 21.34 ต่อแสนประชากร รองลงมา 	9

โรค และภัยสุขภาพ	เกณฑ์	ความรุนแรงของผลกระทบ		โอกาสเกิดผลกระทบ		ระดับความเสี่ยง (AxB)
		A (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	B (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	
			ป่วย 6.15 ต่อแสนประชากร และ กลุ่มอายุ 35-44 ปี อัตราป่วย 2.09 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ		อำเภอแม่เมาะ อัตราป่วย 7.60 ต่อแสนประชากร และ อำเภอแม่ทะ อัตราป่วย 4.89 ต่อแสนประชากร	
6. อุทกภัย/ดินโคลนถล่ม		4	<ul style="list-style-type: none"> - ปี 2566 เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมบ้านเรือนประชาชน และพื้นที่ทำการเกษตร ใน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก อำเภอเกาะคา อำเภอห้างฉัตร อำเภอแม่ทะ อำเภอเสริมงาน และ อำเภองาว เสียหายในหลายหมู่บ้าน - น้ำท่วมหน่วยบริการสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาล สบปราบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัวเหนือ อำเภอสบปราบ และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่ปะหลวง อำเภอเถิน - น้ำท่วมหน่วยงานราชการอื่นๆ ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอสบปราบ สถานีตำรวจภูธรอำเภอสบปราบ - ไม่พบรายงานผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต 	5	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมบ้านเรือนประชาชนและพื้นที่ทำการเกษตร ในหลายอำเภอ ในพื้นที่จังหวัดลำปาง - เกิดเหตุอุทกภัยน้ำท่วมประจำทุกปีในพื้นที่จังหวัดลำปาง - มีโอกาสเกิดความเสียหายต่อบ้านเรือนประชาชน พื้นที่ทำการเกษตร หน่วยบริการสาธารณสุข และ หน่วยงานราชการอื่นๆ - พื้นที่ประสบกับปัญหาน้ำใช้ที่สำรองไว้ใช้ ไม่เพียงพอ และเวชภัณฑ์ยาไม่เพียงพอ 	20
7. ผลกระทบจากฝุ่นละออง PM _{2.5}		4	- ปริมาณฝุ่น PM _{2.5} และผู้ป่วยเฝ้าระวังผลกระทบ PM _{2.5} ช่วงเดือน 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม (2565-2566) จังหวัดลำปาง พบว่า ปี 2566 พบ ปริมาณฝุ่น	5	- ข้อมูลจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม 2566 ในพื้นที่จังหวัดลำปาง พบจุดความร้อนสะสม 7,898 จุด ซึ่งต้องไม่เกิน 5,309	20

โรค และภัยสุขภาพ	เกณฑ์	ความรุนแรงของผลกระทบ		โอกาสเกิดผลกระทบ		ระดับความเสี่ยง (AxB)
		A (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	B (1-5)	ข้อมูลอ้างอิง	
			<p>PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐาน (สูงเกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ต่อเนื่อง 79 วัน (สีส้ม 40 วัน และสีแดง 39 วัน) ซึ่งจำนวนวันที่ปริมาณฝุ่น PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐานมากกว่า ปี 2565 ในเวลาเดียวกัน 58 วัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลกระทบสุขภาพจากฝุ่น PM_{2.5} ช่วงเดือน 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม (2565-2566) จังหวัดลำปาง พบว่า สูงสุดคือกลุ่มโรคทางเดินหายใจ อัตรाप่วย 2,395.81 ต่อแสนประชากร และ 1,391.26 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ - กลุ่มอายุที่พบอัตรाप่วยสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตรाप่วย 9,781.11 ต่อแสนประชากร และ 8,443.97 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ 		<p>จุด เกินค่าเป้าหมาย 2,589 จุด พบจุดความร้อนสูงสุดที่อำเภอองาว 1,122 จุด รองลงมา อำเภอเถิน 1,116 จุด และอำเภอแจ้ห่ม 889 จุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่า PM_{2.5} สูงสุดในช่วงสัปดาห์ที่ 6-7 (ระหว่างวันที่ 10-15 กุมภาพันธ์ 2566) ค่า PM_{2.5} เท่ากับ 211 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร - จังหวัดลำปางประสบปัญหาสุขภาพจากปัญหาฝุ่น PM_{2.5} เกินค่ามาตรฐานทุกปีทุกปี 	

3. การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงของโรคและภัยสุขภาพ

ตารางที่ 5 การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงของโรคและภัยสุขภาพที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชน

ระดับความเสี่ยง	โรค และภัยสุขภาพ	สิ่งต้องดำเนินการตอบสนองต่อความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงต่ำ (ความเสี่ยงที่ยอมรับได้) (1 - 5)	-	-
ระดับความเสี่ยงปานกลาง (ความเสี่ยงที่พอยอมรับได้) (6 - 9)	1. โรคสครับไทฟัส (Scrub typhus) (9) 2. โรคเมลิโออยโดสิส (melioidosis) (9)	ติดตามเฝ้าระวัง และการควบคุมความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงสูง (ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ที่ต้อง เฝ้าระวัง และจัดการความเสี่ยง) (10 - 16)	1. โรคฉี่หนู (Leptospirosis) (15) 2. โรคไขปวดข้อชุกชุม (Chikungunya) (12)	ติดตามเฝ้าระวัง และการควบคุมความเสี่ยง
ระดับความเสี่ยงสูงมาก (ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องได้รับการจัดการความเสี่ยงทันที) (17 - 25)	1. (Dengue Fever) (20) 2. อุทกภัย/ดินโคลนถล่ม (20) 3. ผลกระทบจากฝุ่น PM _{2.5} (20)	แผนปฏิบัติการรองรับการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ (Hazard Specific Plan)

กรภัทร กันใจ

(นางสาวกรภัทร กันใจ)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ผู้ประเมินความเสี่ยง

(นายจร วิწყพานิช)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ตำแหน่ง.....

ผู้เห็นชอบผลการประเมินความเสี่ยง

วันที่ 17 / พ.ย. / 2566

จิราภรณ์ กิตติจันทโรภาส

(นางสาวจิราภรณ์ กิตติจันทโรภาส)

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจสอบผลประเมินความเสี่ยง